

Natuur Beheerplan

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	pagina 3
2.	Gebiedsbeschrijving	5
3.	Ontstaan Landgoed De Dassenburcht	7
4.	Visie	8
5.	Algemeen Beheer	9
6.	Beschrijving percelen en natuurbeheer	11
7.	Bestaande gebouwen en natuurinclusief beheergebouw	21
8.	Inpassing Landgoed De Dassenburcht binnen Natuurbeheerplan Provincie Gelderland	22
9.	Planning	26
10.	Affiliaties	27
11.	De das	28
12.	Beleid, wet- en regelgeving:	30
	Wet Natuurbescherming	30
	Natuurbeheerplan Provincie Gelderland	31
	Gemeente Lochem Bestemmingsplan Buitengebied	32

Kaarten:

A.	Topografische kaart Landgoed De Dassenburcht (2021)	6
B.	Kadastrale kaart Landgoed De Dassenburcht (2021)	12
C.	Kaart GNN/GO Provincie Gelderland (2021), omgeving van het landgoed en bestemming	22
D.	Kaart GNN/GO Provincie Gelderland (2021), Landgoed De Dassenburcht en bestemming	23

1. Inleiding

Landgoed De Dassenburcht ligt in natuurgebied Het Grootte Veld in de Gemeente Lochem, aan de Dwarsweg en de Middendijk.

De grondslag voor het landgoed is gelegd toen wij in 2006 aan de Dwarsweg in Het Grootte Veld te Lochem een bosperceel van ruim een hectare kochten. Onze liefde voor bos, natuur en vooral het behoud hiervan was voor ons de primaire reden waarom wij besloten hadden om tot aankoop van dit perceel bosgrond over te gaan. Daarna, in de loop der jaren, hebben wij meerdere aangrenzende percelen bos en ook landbouwpercelen aangekocht en in 2019 werd het geheel aangewezen als landgoed onder de Natuurschoonwet.

Onze bedoeling voor het stichten van dit landgoed is het behouden van een uniek stukje natuurschoon in Het Grootte Veld voor de toekomst waar flora en fauna een veilige haven kan vinden.

Op basis van de visie voor het landgoed wordt de richting bepaald waarin het terrein zich de komende jaren wenst te ontwikkelen. Dit Natuurbeheerplan geeft kaders aan waar binnen het beheer van het terrein vorm zal worden gegeven. Het beheerplan biedt een goede fundering bij het uitoefenen van het dagelijks beheer, waarbij de belevings- en gebruikswaarden, maar ook de ecologische en landschappelijke waarden van het landgoed worden behouden en/of versterkt.

Wij streven er met dit Natuurbeheerplan naar bij te dragen aan de Kernkwaliteiten en Ontwikkelingsdoelen van het Gelders Natuurnetwerk en de Groene Ontwikkelingszone van het Natuurbeheerplan van de Provincie Gelderland, zodat onze plannen zullen bijdragen aan dezelfde visie voor Het Grootte Veld.

Dit plan is samengesteld in overleg met de Vogelwerkgroep Noordwest Achterhoek, alsmede verschillende adviseurs en vele relaties uit het natuurbeheer, zoals Staatsbosbeheer, Das en Boom, Natuur- en Landschap Provincie Gelderland en Bosgroep Midden Nederland.

Het hierna volgende beheerplan zien wij als een goede leidraad voor beheer, waar binnen vele flexibele mogelijkheden zijn en wij zijn dan ook zeker bereid om aanpassingen te doen waar goed gemotiveerde veranderingen voor een positief functioneren van het plan aangedragen worden.

Maxim en Karin Fleischeuer

PO Box 255 Stn. Main
Brentwood Bay BC
V8M 1R3 Canada
deertrailfarms@gmail.com

December 2021

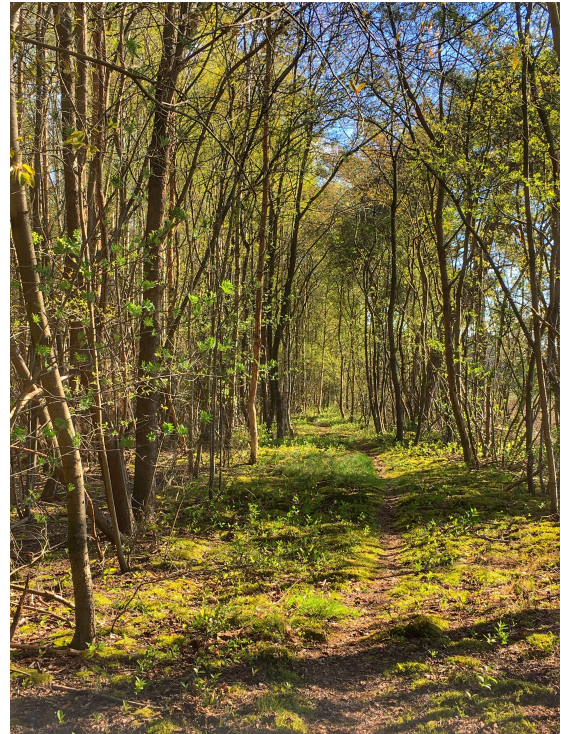

2. Gebiedsbeschrijving

Ligging en grootte

Landgoed De Dassenburcht ligt in het natuurgebied Het Groote Veld in de Gemeente Lochem, aan de zandwegen de Dwarsweg en de Middendijk. Het geheel grenst zowel aan de Dwarsweg als aan de Middendijk aan bos- en veldpercelen van Natuurmonumenten. Het landgoed is in December 2021 ruim 11 hectare groot en omvat zowel bos- als landbouwgronden. In het hoofdstuk “Beschrijving percelen en natuurbeheer” geven wij een gedetailleerde omschrijving van alle percelen.

Het Groote Veld is een natuurgebied van ruim 400 hectaren en toont een verscheidenheid aan terrein van heidevelden, droge en voedselarme gemengde bossen, prachtige beukenlanen en verspreide landbouwgronden. Het geheel wordt doorkruist door vele zandwegen en wandelpaden.

Geschiedenis

Van oudsher was het een gebied van uitgestrekte heidevelden met hier en daar een eenzaam groepje berken, enkele grove dennen die goed konden gedijen op deze arme en droge zandgronden.

Door latere ontginningen en het meer rendabel maken van deze gronden werden er veelal dennenbossen aangeplant voor productiehout en verdwenen zo langzamerhand de oude heidevelden, nieuwe percelen werden gevormd en er werden ondiepe greppels gegraven. De daardoor ontstane singels werden veelal ingeplant met inheemse struiken en boomsoorten, zoals de berk, eik, grove den, vlier, meidoorn, liguster, lijsterbes, hazelaar, e.d.

Boeren uit de omgeving zagen hier een kans om hun bedrijf wat uit te breiden en begonnen op deze arme zandgronden gewassen te verbouwen. Ook werden er kleinere percelen aangeplant met gemengd bos, de zogenaamde hakhoutbosjes, zo typerend voor het Achterhoekse

landschap, en grotere percelen met productie naaldhout, veel van dit hout zal nog terug te vinden zijn in de oudere boerderijen in de wijde omgeving.

De Dassenburcht is dan ook typerend voor dit gebied, met hakhoutbos, naaldhout productiebos, droog voedselarm gemengd bos en landbouwgronden.

A. Topografische kaart Landgoed De Dassenburcht (December 2021) (Esri)

3. Ontstaan van Landgoed De Dassenburcht

Zoals reeds eerder genoemd, de grondslag voor het landgoed is gelegd toen wij in 2006 aan de Dwarsweg in Het Grootte Veld te Lochem een bosperceel van ruim een hectare kochten. Onze liefde voor bos, natuur en vooral het behoud hiervan was voor ons de primaire reden waarom wij besloten hadden om tot aankoop van dit perceel bosgrond over te gaan.

In hetzelfde jaar volgde al snel de aankoop van de twee aangrenzende bospercelen die aan de Middendijk liggen, waarmee ons bos nu ruim drie hectaren groot werd.

In 2018 kochten wij het agrarisch perceel aan de Middendijk. De voornaamste reden hiervoor was het beschermen van de majestueuze rij grove dennen die langs dit land staan, maar het opende tevens vele mogelijkheden.

Met deze aankoop werd het namelijk mogelijk om landgoed status aan te vragen onder de Natuurschoonwet, wat in 2019 werd goedgekeurd. Het landgoed was toen ruim 7 hectaren groot.

Het opende ook de mogelijkheid om het landgoed meer financieel rendabel te maken.

In 2020 konden wij het Heefrabos aan de Middendijk bij het landgoed voegen, dit bos grenst aan het agrarische perceel. En in 2021 volgde het bosperceel wat voor het Heefrabos aan de Middendijk ligt. De laatste aankoop in 2021 was het landbouw/bosperceel aan de Dwarsweg. Deze drie percelen vallen ondertussen ook onder Landgoed De

Dassenburcht en het geheel is hiermee ruim elf hectaren groot geworden.

De naam heeft Landgoed De Dassenburcht niet verwonderlijk te danken aan de verscheidene aanwezige dassenburchten. Wij vinden het heel bijzonder dat zich op alle bospercelen van het landgoed actieve dassenburchten bevinden en willen er dan ook alles aan doen om deze te behouden en te beschermen. Wij konden ons daarom geen andere naam voorstellen voor het terrein.

4. Visie

Onze visie voor Landgoed De Dassenburcht is het op duurzame wijze in stand houden en versterken van het natuurlijke cultuur historisch landschap van het landgoed binnen de omgeving Het Grootte Veld. Het landgoed als onderdeel van het grote aaneengesloten gebied van droog voedselarm gemengd bos en heide, maar ook als onderdeel van het kleinschalig cultuurlandschap, het Achterhoekse coulisselandschap, met zijn afwisseling van bos en landbouwgronden. Het behouden en versterken van de aanwezige natuurwaarden om flora en fauna en hun leefgebied te beschermen, waarbij de das centraal staat.

Wij volgen met deze visie het Natuurbeheerplan van de Provincie Gelderland voor Het Grootte Veld.

Hoe wij deze visie denken te verwezenlijken, beschrijven wij in de volgende hoofdstukken Algemeen beheer en Beschrijving percelen en natuurbeheer.

5. Algemeen beheer

Het algemeen beheer van het landgoed volgt de hiervoor beschreven visie.

Bospercelen

Om deze visie te verwezenlijken in de bospercelen proberen wij de structuur van het bos te verbeteren. Diversiteit in structuur draagt bij aan de natuurwaarde van het bos. Onder structuur van een bos wordt de verticale gelaagdheid, de hoogte, de dichtheid en de bedekking van verschillende etages en horizontale patronen bedoeld.

Door aanwezigheid van structuur wordt het bos veel gevarieerder. Verder biedt een structuurrijk bos verschillende biotopen voor verschillende dier- en plantensoorten. Een gelaagde opbouw van het bos bevordert de soortenrijkdom en stabiliteit.

Hoe wij dit in de praktijk willen realiseren, beschrijven wij per perceel in het hoofdstuk Beschrijving percelen en natuurbeheer.

Agrarische percelen

Om onze visie te verwezenlijken op de agrarische percelen zijn wij bezig om de landbouwgronden om te zetten naar natuurakkers en/of kruiden- en faunarijk grasland. Gedurende de tijd dat wij hier naartoe werken, zien wij af van zware bemesting en chemische middelen. In het hoofdstuk Beschrijving percelen en natuurbeheer komen wij hier verder op terug.

Openstelling landgoed

Tot nu toe hebben wij Landgoed De Dassenburcht niet opengesteld voor het publiek. De reden hiervoor is voornamelijk omdat wij het terrein als rustgebied voor fauna willen behouden, met name voor de das en ook omdat het bosperceel aan de Middendijk (D624) al sinds zeer lange tijd gebruikt wordt door reeën om te kalveren.

Een andere belangrijke reden is omdat wij niet aanwezig kunnen zijn op het landgoed om het gebruik door het publiek in goede banen te leiden.

Wij denken aan mogelijkheden om openstelling wel te kunnen realiseren en hopen hier misschien een oplossing voor te kunnen vinden in samenwerking met de Gemeente Lochem en de Provincie Gelderland.

Bestaande gebouwen en natuurinclusief beheergebouw

Op het landgoed zijn verschillende kleine gebouwen aanwezig, die hier al sinds lange tijd staan en allemaal aanwezig waren toen wij de verschillende percelen kochten. De gebouwtjes hebben allemaal zo hun functie, maar ze voldoen eigenlijk niet aan wat wij nodig hebben om het landgoed te beheren en voldoen voor het merendeel ook niet aan onze eisen en ons verlangen om het landgoed zo natuurlijk en esthetisch mogelijk te maken.

Het is onze hoop dat wij in samenwerking met de Gemeente Lochem en de Provincie Gelderland een meer natuurinclusief beheergebouw zouden kunnen realiseren, dat beter geïntegreerd is in de omgeving, meer functioneel is en de aanwezige gebouwen overbodig maken. Wij gaan hier verder op in onder het hoofdstuk Bestaande gebouwen en natuurinclusief beheergebouw. (De foto is van het herdenkingsmonument WOII, wat later besproken wordt.)

6. Beschrijving percelen en natuurbeheer

Hier geven wij een overzicht en een beschrijving van de verschillende percelen die samen het landgoed vormen, wat er op het moment aan natuurbeheer wordt gedaan en de plannen voor

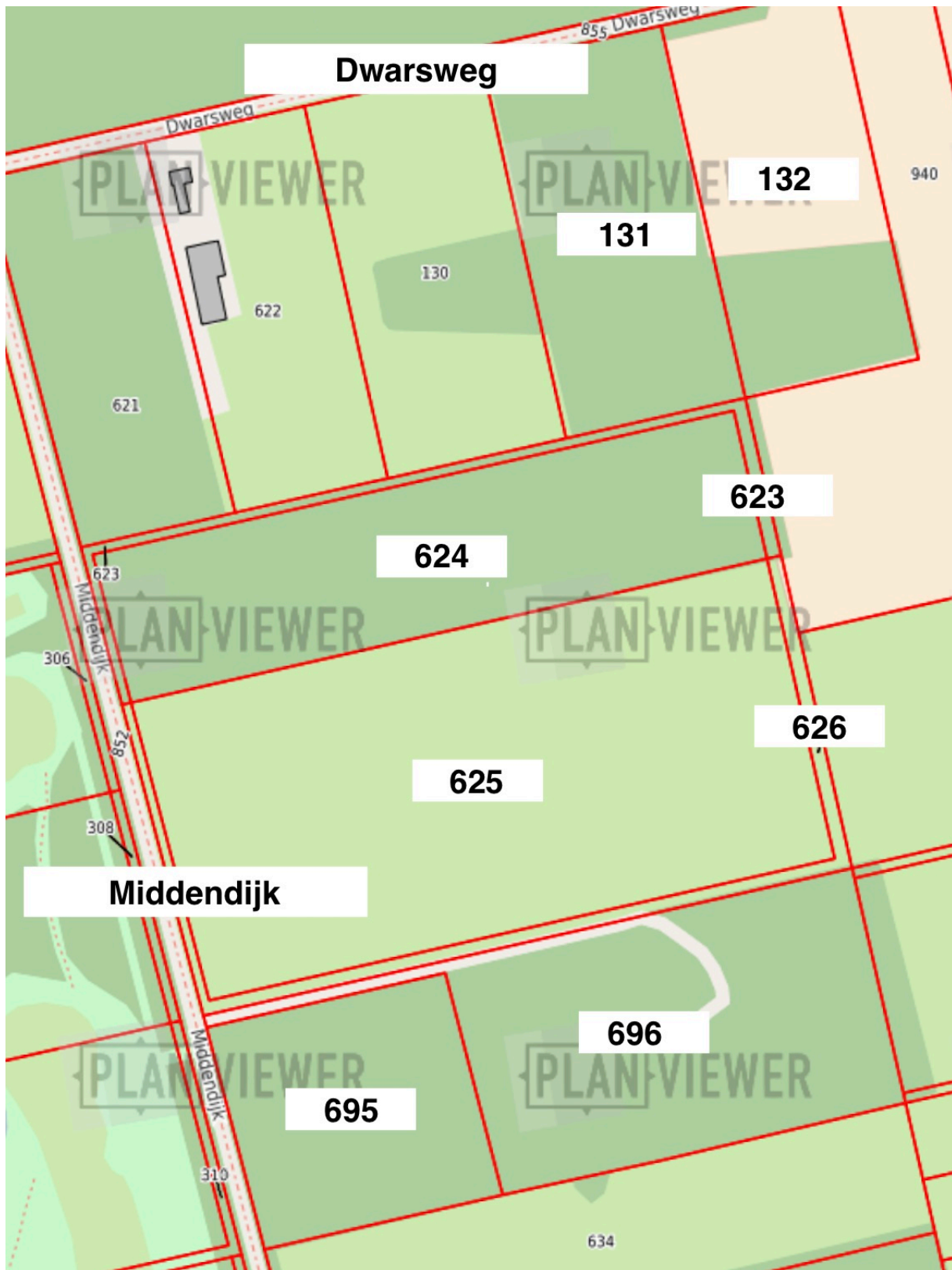
de toekomst. In het onderstaande overzicht hebben wij ook de gemeentelijke bestemming en de bestemming binnen het Natuurbeheerplan van de Provincie Gelderland opgenomen.

De percelen zijn weergegeven in de bijgevoegde kadastrale kaart en daarna volgen een beschrijving en het natuurbeheerplan per perceel.

Overzicht percelen Landgoed De Dassenburcht, Gemeente Lochem

Perceel	Ha	Gemeentelijk Bestemmingsplan	Natuurbeheerplan Provincie Gelderland
D 131	1,2644	bos	N16.03 droog bos met productie
D 132	1,2065	agrarisch	
D 623	0,1768	bos	N16.03 droog bos met productie
D 624	1,7728	bos	N16.03. droog bos met productie
D 625	3,5440	agrarisch	
D 626	0,2710	agrarisch	
D 695	1,0000	bos	N16.03 droog bos met productie
D 696	1,7801	bos	N16.03 droog bos met productie
Totaal	11,0156 ha		

B. Kadastrale kaart Landgoed De Dassenburcht (2021) (Planviewer)

Beschrijving per perceel:

D131:

Beschrijving en natuurbeheer

Dit bosperceel ligt aan de Dwarsweg en grenst, even als perceel D132, aan percelen van Natuurmonumenten die vallen onder de Omvorming- Kwaliteitsimpuls (inrichting) van het Natuurbeheerplan van de Provincie Gelderland. Cultuur historisch gezien is dit een typisch voorbeeld van een hakhoutbos. Dit bos was het begin van Landgoed De Dassenburcht, het

eerste perceel wat wij in 2006 hebben aangekocht. Het is een gemengd bos dat overwoekerd was door Prunus (Vogelkers) toen wij het aankochten. Geleidelijk aan hebben wij de Vogelkers steeds meer teruggedrongen en een verscheidenheid aan vegetatie geplant. Er is een dassenburcht aanwezig. De Vogelwerkgroep Noordwest Achterhoek heeft op dit perceel meerdere nestkastjes opgehangen om de biodiversiteit te bevorderen. Zoals op de andere

bospercelen zijn er meerdere mezen nestkastjes opgehangen om de mezenpopulatie uit te breiden om te helpen in de natuurlijke bestrijding van de eikenprocessierups. Ook is er een uilenkast opgehangen voor de bosuil die er waargenomen is. Op meerdere plekken in dit bos is de brede eikvaren (*polypodium interjectum*) waargenomen, een weinig voorkomende varen en een teken van een gezond en schoon bos.

Natuurbeheerplan

De plannen voor dit bos zijn om de huidige activiteiten voort te zetten en uit te breiden. Een variatie aan bomen en onderbegroeiing te planten om hiermee de structuur van het bos te verbeteren en de dassenburcht en hun leef- en fouragegebied te beschermen en te bevorderen.

Het ligt niet in de bedoeling om hier een productiebos aan te leggen. De nadruk zal liggen op het beschermen van de dassenburcht, de biodiversiteit te stimuleren en de cultuur historische waarde als hakhoutbos, met een variatie aan loof- en naaldbomen, te behouden en te verbeteren, bij voorkeur kiezen wij voor klimaatbestendige soorten.

Het plan is om het metalen hek aan de Dwarsweg te vervangen met een eikenhouten hek met een hogere landschappelijk waarde.

D132:

Beschrijving en natuurbeheer

Dit perceel hebben wij recent aangekocht, op 17 juni 2021. Het ligt aan de Dwarsweg en bestaat voor het grootste gedeelte uit landbouwgrond, ongeveer 0.8 ha, wat door de vorige eigenaar gebruikt is voor het verbouwen van snijmais, met gebruik van drijfmest en chemische middelen. Het overige gedeelte is bos, gemengd loof- en naaldhout, ongeveer 0.4 ha.

Er is in 2020 door de vorige eigenaar veel te rigoueus gekapt en op gezag van de Provincie opnieuw ingeplant. Hiermee zijn helaas prachtige bomen verdwenen. In dit perceel is een actieve dassenburcht, die helaas door de kapwerkzaamheden schade had opgelopen. De dassen zijn door deze verstoring tijdelijk verdwenen, maar wij zijn blij te kunnen melden dat, na herstelwerkzaamheden die wij hebben uitgevoerd in het bos, te zien is dat de dassen teruggekeerd zijn. Op de foto (die in het najaar van 2021 genomen is) is duidelijk vers graafwerk te zien, burcht renovatie is in uitvoer!

Natuurbeheerplan

Ons plan voor het landbouwgedeelte van dit perceel is om de komende mais te verbouwen zonder drijfmest en chemische middelen, met als doel de grond te verarmen, waarna we een natuurakker zouden kunnen ontwikkelen, of eventueel een kruiden- en faunarijk grasland te creëren.

De plannen voor het bosgedeelte van dit perceel zijn om meer vegetatie te planten, zowel bomen als onderbegroeiing en zodoende de dassenburcht zoveel mogelijk te beschermen en de biodiversiteit verder te stimuleren. Het bos is door de laatste kapwerkzaamheden helaas

zwaar beschadigd en is te open geworden, er is dus zeker extra beplanting nodig om de structuur van het bos te verbeteren.

Het bos is tot onze aankoop als productiebos gebruikt, maar het is niet onze bedoeling om dit gebruik door te zetten.

D623 en D624:

Beschrijving en natuurbeheer

Deze bospercelen liggen aan de Middendijk, met gemengd bos, grove den en loofhout waaronder berken en prunus. Het is een typisch hakhoutbosje, dus heeft naast natuurwaarde ook cultuur historische waarde.

D623 is een ondiepe greppel die perceel D624 aan drie kanten omzoomt.

D624 grenst aan het maisland D625, aan deze rand staat een prachtige rij oude, grove dennen. Wij proberen deze dennen te beschermen door een strook van ongeveer zeven meter van het maisland niet te bewerken, wij hebben er gras en wilde bloemen ingezaaid. In eerste instantie was

onze bedoeling om dit bos drastisch uit te dunnen en opnieuw bij te planten, vooral om de prunus te verwijderen. Maar wij hebben dit bos uiteindelijk voornamelijk met rust gelaten, omdat de buurman aan de Dwarsweg ons liet weten dat al zo lang als hij daar woonde (ruim een halve eeuw), de reeën dit bos gebruiken om te kalveren. Ook is hier een dassenburcht met meerdere openingen te zien. Het bos lijkt misschien een rommeltje, maar dit is duidelijk een goede omgeving voor aanwezige fauna en het bos is zichzelf aan het vernieuwen, het is opvallend dat vooral veel jonge beuken opkomen, maar ook zien we jonge kastanjes en grove den.

In de eik aan de Middendijk constateerden wij in 2019 de eikenprocessierups. De Vogelwerkgroep Noordwest Achterhoek heeft meerdere nestkastjes voor mezen opgehangen om zo hopelijke dit probleem te verhelpen op een milieu vriendelijke manier en tevens de biodiversiteit te bevorderen en te versterken.

Natuurbeheerplan

Het beheer van dit bos zal zich voornamelijk richten op het beschermen van het wild en het beschermen van de rij grove dennen. Het is mooi te zien hoe dit bos zichzelf aan het verjongen is, veel prunus heeft zijn levenscyclus voltooid en is aan het afsterven en het lijkt dat vooral de beuk aan het opkomen is. Wij zullen zo langzamerhand wat van het dode hout gaan opruimen, om de natuur een handje te helpen, maar op een niet invasieve manier, en wat bomen bijplanten, vooral beuken, kastanjes en grove den. Ook lagere vegetatie om zodoende de structuur van het bos te verbeteren. Maar rust is hier ons inziens het beste recept.

Het plan is voor het bospad dat uitkomt op de Middendijk een landschappelijk waardevol eikenhouten hek te plaatsen.

Het is de bedoeling dat aan de rand van de grove dennen wat lagere beplanting tussen en voor de dennen geplant wordt, om de overgang naar het landbouwperceel vloeiender te maken. Wij denken hierbij aan lijsterbes, vlier, hazelaar, meidoorn, wilde roos en dergelijken.

Ook hier is het niet de bedoeling om dit bos als productiebos voort te zetten.

D625:

Beschrijving en natuurbeheer

D625 is een landbouwperceel aan de Middendijk van ruim 3,5 ha, waar tot wij het aankochten in 2018 op de gebruikelijke wijze mais werd verbouwd met gebruik van drijfmest en chemische middelen.

De voornaamste reden voor ons om dit perceel aan te kopen was dat ieder jaar dichterbij de prachtige rij grove dennen op het bosperceel D624 werd geploegd om nog weer een extra rij mais te kunnen zaaien, wij vreesden dat de grove dennen ten dode opgeschreven waren als wij niet zouden ingrijpen.

Wij hebben er tot nu toe mais verbouwd zonder gebruik van drijfmest en chemische middelen, maar met gebruik van compost. De bedoeling hiervan is om de grond te verarmen zodat het mogelijk wordt om graan te verbouwen. Zoals gezegd hebben wij een brede strook langs de grove dennen met gras en wilde bloemen ingezaaid om de grove dennen te beschermen.

De dassen van de omliggende dassenburchten doen zich ieder jaar te goed aan de maiskolven, zoals te zien is op de voorgaande foto, die wij met een wild camera in 2020 gemaakt hebben.

Natuurbeheerplan

Het plan is om op dit perceel een natuurakker te ontwikkelen, onze voorkeur gaat uit om hier het oergraan spelt te verbouwen. Wij hopen dat in 2022 het land voldoende verarmd is om een overgangsgewas te verbouwen, waarschijnlijk tarwe. Na een jaar of twee zal dan het land geschikt moeten zijn om de natuurakker te kunnen creëren met spelt.

Wij zijn van plan om aan de Middendijk voor de gras- en wilde bloemenstrook langs de grove dennen een eikenhouten hek te plaatsen, welke van landschappelijke waarde is.

De foto links laat zien hoe het perceel er met maiscultuur uitziet, zoals de huidige situatie is, terwijl de foto rechts laat zien hoe de natuurakker eruit zou kunnen zien ... toekomstmuziek!

D626

Beschrijving en natuurbeheer

Dit perceel ligt aan drie kanten rondom het agrarisch perceel D625. Het perceel heeft een agrarische bestemming, maar was van oorsprong een singel met een verscheidenheid aan vegetatie. Het is over de jaren heen helaas voor het grootste gedeelte bij het maisland getrokken en de vegetatie is grotendeels verdwenen. Langs de Middendijk groeiden prachtige meidoornstruiken, die daar alle lange tijd gestaan hadden, het ging ons aan het hart toen we zagen dat deze op een gegeven moment gekapt waren.

Natuurbeheerplan

Ons plan is om deze singel weer in ere te herstellen met de verscheidenheid aan vegetatie die er oorspronkelijk zal zijn geweest, zoals de meidoorn weer aan te planten, maar ook struweel vegetatie als lijsterbes, vlier, hazelaar en wilde roos en hiermee de biodiversiteit te bevorderen en te versterken. Aan de achterkant van het perceel denken wij aan bomen als de berk, esdoorn en

grove den. De grove dennen en Hollandse eiken die langs de zandweg groeien blijven behouden en waar bomen zijn dood gegaan willen wij grove den, Hollandse eik zowel als esdoorn bijplanten.

Aan de achterkant van het perceel willen wij met het herstel van de singel een blijvende corridor ontwikkelen voor wild om een verbinding te maken tussen de bospercelen D624 en D696. En hiermede ook de overige bospercelen, zoals die van Natuurmonumenten, te verbinden, om zo een groter aaneengesloten gebied van droog, voedselarm gemengd bos te creëren, om in lijn te blijven met de ontwikkelingsdoelen van het GNN.

Wij hopen dat het terugplanten van deze houtsingels het typische zogenaamde coulisselandschap, cultuur historisch zo kenmerkend voor de Achterhoek, weer in ere zal herstellen.

D695:

Beschrijving en natuurbeheer

Het perceel grenst aan de Middendijk en heeft de bestemming bos, maar een gedeelte is open veld, zoals typerend in Het Grootte Veld. Het perceel grenst ook aan het kruiden- en faunarijk grasland van Natuurmonumenten. Er is wat gemengd bos en een opstand van oude rododendrons. Het geheel van precies een hectare is ooit afgezet met gaas en prikkeldraad, wat in verval is geraakt en overwoekerd, en zodoende een gevaar vormt voor al het wild in dit gebied. De afrastering was geplaatst, omdat het terrein sinds lange tijd gebruikt is als recreatieterrein. De vorige eigenaar was niet bereid om deze afrastering samen met ons af te breken en zodoende hebben wij na overleg met de vorige eigenaar besloten om ook dit perceel aan te kopen, wat in mei 2021 gerealiseerd is.

Omdat wij dit perceel vrij recent hebben aangekocht en nog niet de mogelijkheid hebben gehad om naar Nederland te komen, hebben wij hier nog niet aan natuurbeheer kunnen werken en nog geen inventarisatie kunnen doen.

Natuurbeheerplan

Onze eerste prioriteit is het opruimen van de gevaarlijke afrastering om fauna te beschermen.

Verder willen wij kijken naar de mogelijkheid om het karaktervolle open veld te verbeteren en eventueel uit te breiden, wat mooi zou aansluiten bij het aangrenzende kruiden- en faunarijk grasland van Natuurmonumenten. Vooral als de afrastering opgeruimd is, zal het hiermee een mooie eenheid vormen.

D696:

Beschrijving en natuurbeheer

Aan de Middendijk ligt het “Heefrabos”, perceel D696, wat wij in november 2020 hebben aangekocht. Dit perceel grenst eveneens aan het kruiden- en faunarijk grasland van Natuurmonumenten dat als project van de heer Ernst Boere van de Provincie Gelderland ieder jaar wordt begraaasd door een kudde schapen.

Het Heefrabos is in de jaren zestig van de vorige eeuw met fijnsparren ingeplant als productiebos. Maar door de droogte en infiltratie van de zogenaamde “letterzetter” kever (*Ips Typographus*) was een groot gedeelte van de opstand bij overname van het perceel afgestorven en waren wij genoodzaakt deze bomen te kappen en af te voeren om verdere aantasting door de letterzetter kever te voorkomen.

Het Heefrabos is ook al lange tijd als recreatieterrein gebruikt. De vorige eigenaar had het bos door erving verkregen van het echtpaar Heeringa-Fransen uit Vorden bij wie hij in de Tweede Wereldoorlog als jonge jongen ondergedoken was. Vandaar het herdenkingsmonument voor WO II in het bos en vandaar de naam “Heefrabos” (samenvoeging van Heeringa en Fransen).

Ook op dit terrein zijn meerdere actieve dassenburchten aanwezig. Tevens zijn wij trots op het feit dat door de Vogelwerkgroep Noordwest Achterhoek en door onszelf al diverse keren een Oehoe is gesignaleerd. Deze Vogelwerkgroep heeft ook in het Heefrabos broedkasten opgehangen.

Natuurbeheerplan

De plannen voor het Heefrabos zijn uiteraard ook hier het beschermen van de dassenburchten en de heraanplant van de gekapte fijnsparren met bomen die meer klimaatbestendig zijn.

Het is wederom ook hier niet de bedoeling dit bos als productiebos te gebruiken en wij streven ernaar de monocultuur te vervangen met een grotere variatie aan bomen en lagere vegetatie om de biodiversiteit en structuur van het bos te bevorderen en te versterken en een bos te ontwikkelen dat de effecten van de reeds ingezette klimaatverandering kan overleven.

7. Bestaande gebouwen en natuurinclusief beheergebouw

Zoals eerder genoemd, zijn op het landgoed verschillende kleine gebouwen aanwezig, die hier al sinds lange tijd staan en allemaal aanwezig waren toen wij de verschillende percelen kochten. De gebouwtjes hebben allemaal zo hun functie, maar ze voldoen eigenlijk niet aan wat wij nodig hebben om het landgoed te beheren en voldoen voor het merendeel ook niet aan onze eisen en ons verlangen om het landgoed zo natuurlijk en esthetisch mogelijk te maken. (Foto: bestaande kapschuur)

Het is onze hoop dat wij in overleg en samenwerking met de Gemeente Lochem en de Provincie Gelderland een meer natuurinclusief beheergebouw zouden kunnen realiseren, dat beter past in de omgeving, meer functioneel is en de aanwezige gebouwen overbodig maken.

In overleg zouden wij de mogelijkheid willen onderzoeken om onder de “kruimelregeling” en met de landgoed status van De Dassenburcht een

dergelijk gebouw te kunnen verwezenlijken.

Met het zoeken naar een geschikte plek voor een beheergebouw hebben wij in overweging genomen om de invloed van dit gebouw op de omgeving te minimaliseren. Met deze overweging in gedachte hebben wij drie verschillende geschikte plekken gevonden:

Op bosperceel D624: achteraan op het perceel is een open plek, hier zou een gebouw geplaatst kunnen worden zonder de noodzaak voor het kappen van bomen en het gebouw zal vanaf de weg niet tot nauwelijks gezien kunnen worden.

Op agrarisch perceel D625: links achterin de hoek (gezien vanaf de Middendijk). Hier zou ook geen boomkap nodig zijn en als de singel D626 weer ingeplant zou worden en er rondom het gebouw bomen geplant zouden worden, zal het gebouw aan het gezicht onttrokken zijn.

Op bosperceel D696: middenin dit perceel is een open plek waar een gebouw gerealiseerd zou kunnen worden zonder dat boomkap noodzakelijk is. Op dit perceel zijn al meerdere bouwwerken aanwezig (kapschuur, herdenkingsmonument WO II, verscheidene opberghokken), waardoor dit ook als een logische plek gezien zou kunnen worden. Ook deze plek valt niet in het zicht.

8. Inpassing Landgoed De Dassenburcht binnen Natuurbeheerplan Provincie Gelderland

Het Natuurbeheerplan van de Provincie Gelderland voor 2022 is te vinden onder:

https://www.gelderland.nl/bestanden/Gelderland/Natuur/DOC_NBP2022_ontwerp.pdf

C. Kaart GNN/GO Provincie Gelderland (2021), omgeving van het landgoed en bestemming

Afdruk web map

2021-10-30, 9:25:05 PM

Gelderland - Afdeklaag

Gelderland

Beheergebied Ambitie 2022

N00.01 Nog om te vormen naar natuur

N00.02 Omvorming- Kwaliteitsimpuls (inrichting)

Beheergebied 2022

L01.01 Poel en kleine historische wateren

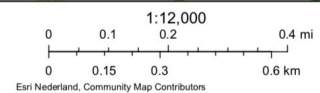
L01.07 Laan

L01.16 Bossingel

N03.01 Beek en Bron

N07.01 Droge heide

N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland

Web AppBuilder for ArcGIS
Esri Nederland, Community Map Contributors |

De bospercelen van Landgoed De Dassenburcht vallen nu onder GNN (Gelders Natuurnetwerk) en de agrarische percelen van De Dassenburcht vallen nu onder GO (Groene Ontwikkelingszone).

Wij hebben al genoemd dat wij met onze visie voor het Landgoed De Dassenburcht het Natuurbeheerplan van de Provincie Gelderland voor Het Grootte Veld willen volgen en bij het beschrijven van het Natuurbeheerplan voor de verschillende percelen is dit al naar voren gekomen.

D. Kaart GNN/GO Provincie Gelderland (2021), Landgoed De Dassenburcht en bestemming

Hier volgt een citaat uit het Natuurbeheerplan Provincie Gelderland dat van belang is voor De Dassenburcht. De tekst in het groen is onze toevoeging om aan te duiden hoe het landgoed hier een bijdrage aan levert, hetgeen ook terug te vinden is in het gehele Natuurbeheerplan van De Dassenburcht.

Deelgebied 2 van het GNN/GO “Het Groote Veld”

Kernkwaliteiten

Natuur en landschap

- *Groot aaneengesloten gebied van droog, voedselarm gemengde bossen en heide*

De Dassenburcht maakt deel uit van het gebied Het Groote Veld en ligt tussen verschillende bossen en velden van Natuurmonumenten in, die onder het GNN vallen, met de bestemming Omvorming- Kwaliteitsimpuls. Onze plannen dragen bij om deze aansluiting te verbeteren door nieuwe aanplant, bospercelen te verbinden met een corridor, hiermee worden via onze bospercelen ook de percelen van Natuurmonumenten die vallen onder het GNN verbonden. En door bosranden in te planten met een verscheidenheid aan vegetatie om het verloop van bos naar agrarisch land vloeiender te maken.

- *Leefgebied das*

Op alle bospercelen van De Dassenburcht komen actieve dassenburchten voor en ons beheerplan is er op gericht om deze burchten te beschermen en het leefgebied en de voedselgronden van de das te optimaliseren.

Ontwikkelingsdoelen

Natuur en landschap Gelders Natuurnetwerk (GNN) (omvorming, natuurontwikkeling)

- *Grote Eenheid Natuur: grootschalig natuurlijk landschap van bos en heide*

De bijdrage die De Dassenburcht levert aan het grootschalig natuurlijk landschap is onder de kernkwaliteiten hierboven al uitgelegd.

Natuur en landschap Groene Ontwikkelingszone (GO)

- *Verder ontwikkelen van het kleinschalig cultuurlandschap door verdichting met lijnvormige gebiedseigen landschapselementen en vochtige bosjes*

Wij zijn van plan het singel perceel D626 dat rondom het agrarisch perceel D625 ligt te restaureren, hiermee herstellen wij een landschapselement, kenmerkend voor het Achterhoeks coulisselandschap, dat in de loop der tijd verloren is gegaan.

- *Ontwikkelen van de natuurwaarden van bosranden, beken en inliggend cultuurland*

Het Natuurbeheerplan van het landgoed omvat plannen om struweelrijke bosranden te ontwikkelen om een vloeiende overgang te creëren van bos naar agrarische percelen. Tevens dragen wij bij aan het ontwikkelen van natuurwaarden van cultuurland met de plannen om de huidige maislanden om te zetten naar natuurakkers en/of kruiden- en faunarijke grasland.

- *Versterken van de ecologische verbindingen met aanliggende gebieden*

Met het plan tot restauratie van de singel (D626) ontwikkelen wij een corridor die een ecologische verbinding vormt tussen de verschillende bospercelen van De Dassenburcht en ook van Natuurmonumenten aan de Dwarsweg en bospercelen van zowel De Dassenburcht en Natuurmonumenten aan de Middendijk.

9. Planning

Voor de komende jaren is een planning gemaakt voor verschillende projecten:

Project	Perceel	Jaar
Singel restauratie	D626	2022-2024
Afrastering opruimen	D695	2022
Heraanplant	D696	2022-2023
Heraanplant	D131	2022-2024
Omvorming van mais naar natuurakker	D625	2022-2025
Omvorming van maisland naar natuurakker/-veld	D132	2022-2025
Eikenhouten hek plaatsen voor groenstrook	D625	2022
Eikenhouten hek plaatsen voor bospad aan Middendijk	D624	2023
Eikenhouten hek plaatsen voor bospad aan Dwarsweg	D131	2024
Nestkasten, uilenkast ophangen	alle	jaarlijks
Aanplant klimaatbomen en onderbegroeiing	alle	jaarlijks

10. Affiliaties

Landgoed De Dassenburcht heeft affiliaties met de volgende organisaties en kan zich beroepen op deze instanties voor advies, beheer en planning:

Vogelwerkgroep Noord-West Achterhoek
Zwiepseweg 10
7241 GT Lochem
<https://www.vwgnoordwestachterhoek.nl>

Bosgroep Midden Nederland, ecologisch advies, beheeradvies en -planning
Bennekomseweg 43
6717 LL Ede
<https://bosgroepen.nl/bosgroep-midden-nederland/>

Das en Boom, ecologisch adviesbureau
Rijksstraatweg 174
6573 DG Beek-Ubbergen
<https://dasenboom.nl>

11. De das

Omdat de dassenburchten een belangrijk onderdeel zijn van het landgoed, leek het ons gepast om hier wat algemene informatie over de das te geven. Deze informatie hebben wij overgenomen van de website van de Zoogdierenvereniging:

<https://www.zoogdierveniging.nl/zoogdiersoorten/das>

Uiterlijk

De das heeft een grote, brede kop en een zwaargebouwd gedrongen lichaam. Hij heeft korte poten en een korte, brede, bossige staart. De rug en de flanken hebben een zwart-witte vacht en de onderzijde is geelwit. De kop is wit met twee brede zwarte strepen. Deze lopen vanaf het achterhoofd over de oren en ogen en eindigen in een punt bij de mondhoeken. De das heeft kleine zwarte ogen, kleine wit-zwarte oren en een zwarte neus. Zijn staart is wit en onder de staart zitten geurklieren waaruit een muskusachtige afscheiding kan worden afgegeven.

De das heeft stevige tenen met lange, gekromde nagels, waarmee hij uitstekend kan graven. Pasgeboren dassen zijn grijswit, met zijdeachtig haar bedekt en vaak zijn de donkere banden over de ogen al zichtbaar. Na enkele weken is hun vacht gelijk aan die van de volwassen dieren. Oudere dassen worden vaak lichter van kleur.

Leefgebied

De das leeft in allerlei soorten biotopen, met een voorkeur voor kleinschalig akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, heggen en houtwallen. Maar ook open terreinen, zoals vochtige heiden en rivierdalen zijn geschikte leefgebieden. Zelfs in afgravingen en onder gebouwen worden soms verblijfplaatsen van de das aangetroffen. Het leefgebied van de das moet voldoen aan voldoende dekking, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze goed een burcht kunnen graven, met een grondwaterstand van tenminste 1,5 m onder het maaiveld (anders wordt de burcht te vochtig).

Leefwijze en voedsel

De das leeft in Nederland in familiegroepen. De das is een nachtdier, dat in de schemering zijn burcht verlaat en samen of apart op zoek gaat naar voedsel, tot op een afstand van een tot twee, soms vier kilometer van de burcht. Een familiegroep bewoont gezamenlijk een burcht met territorium, waar andere dassen uit verdreven worden. Het centrum en de grenzen van het territorium worden gemarkeerd met mest. De das houdt geen winterslaap, maar is tijdens koudere periodes veel minder actief en soms blijft hij dan dagenlang in de burcht. Dassen zijn alleseters. Ze zijn slechte jagers en eten dat wat ze direct voor de neus tegenkomen. Het voedsel bestaat voor een belangrijk deel uit regenwormen die ze 's nachts in weilanden en open gebieden opsporen. Hierbij prefereren ze kort gras, omdat hier het stapelvoedsel (regenwormen) het gemakkelijkst te vinden is. Tussen hoog gras lukt het een das niet om de regenwormen snel te pakken te krijgen. Verder eten ze bosvruchten, gevallen fruit, noten, eikels, knollen, maïs, koren, paddenstoelen, knaagdieren, slakken, kevers en hommelen wespbroed. In bermen, akkerranden en slootkanten wroet de das vaak naar kevers en insectenlarven. Een das eet 400-600 gram per dag en het duurt vaak enige uren voordat hij genoeg voedsel heeft gevonden.

Bedreiging en bescherming

De das heeft geen natuurlijke vijanden. Toen rond 1960 de hardhandige achtervolging van de das tot een einde kwam, lagen nieuwe bedreigingen op de loer. Vooral de bevolkingstoename en toename in welvaart heeft geleid tot een groot verlies aan leefgebied voor de dassen. Het wegennet breidde zich enorm uit, kleinschalig agrarisch landschap verdween en overal werden woningen en gebouwen opgetrokken.

Momenteel is de grootste bedreiging voor de das sterfte door verkeer of verdrinking in beschoeide kanalen. Er sterven jaarlijks ongeveer 700 dassen in het verkeer in Nederland ten gevolge van het dichte wegennet. Uit kanalen met steile oevers kunnen dassen niet meer uitkomen.

Gebieden kunnen door de wijze van beheer (meer) geschikt gemaakt worden voor de das. Zoals het creëren van open plekken in bossen, het bemesten van graslanden en het aanplanten van heggen en houtwallen. Hierdoor ontstaan geschikte leefgebieden, waarin de das voldoende voedsel vindt en zich veilig kan verplaatsen.

12. Beleid, wet- en regelgeving

In dit hoofdstuk geven wij een opsomming van relevante wetgeving ten aanzien van het terreinbeheer.

Wet Natuurbescherming

Natuurbeheerplan Provincie Gelderland

Gemeente Lochem Bestemmingsplan Buitengebied

Wet Natuurbescherming

Op Landgoed De Dassenburcht is de Wet Natuurbescherming van toepassing om flora en fauna te beschermen. Wij verwijzen hieronder naar een aantal relevante onderdelen van deze wet.

<https://www.bomenrecht.nl/wet-natuurbescherming/>

<https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/wet-natuurbescherming>

Bosbescherming

De voormalige Boswet was bedoeld om het totale oppervlakte aan bos in ons land op peil te houden. Het was geen regeling om concrete bosgebieden te beschermen. De Boswet kende ook geen vergunningstelsel zoals bij besluiten over omgevingsvergunningen betreffende vellen. Sinds 1 januari 2017 is de Boswet opgehouden te bestaan maar zijn de regelingen vrijwel geheel ondergebracht in de nieuwe **Wet natuurbescherming**. De belangrijkste elementen van de Boswet zijn onveranderd opgenomen in de nieuwe wet: de meldingsplicht, de herplantplicht en het kapverbod. Er zijn ook zaken veranderd. Zo bepalen de Provincies welke gegevens bij een melding moeten worden aangeleverd.

Wanneer valt bos onder de Wet natuurbescherming?

Bos valt onder de Wet natuurbescherming als het gaat om beplantingen van bomen groter dan 10 are of als het een rijbeplanting betreft, uit meer dan 20 bomen bestaat. Alleen als bos buiten de bebouwde kom ligt, valt het onder de Wet natuurbescherming. De gemeente kan voor de Wet natuurbescherming een andere “bebouwde kom Wet natuurbescherming” vaststellen dan de bebouwde kom volgens de Wegenverkeerswet. Bomen op erven en tuinen en een rij wilgen of populieren op of langs landbouwgronden zijn uitgezonderd van de meldingsplicht. Verder is in de Wet natuurbescherming ruimte gecreëerd voor vellen voor de productie van hout als

biomassa. Populieren, wilgen, essen of elzen die zijn bedoeld voor de productie als biomassa zijn uitgezonderd van de meld- en herplantplicht indien tenminste een keer per tien jaar wordt geogst, de beplanting na 1 januari 2013 is aangelegd en aan een aantal beplantingseisen is voldaan. Ook kerstbomen die niet ouder zijn dan twintig jaar, kweekgoed, fruitbomen en windschermen om boomgaarden zijn uitgezonderd. De uitzondering van de oude Boswet voor Italiaanse populieren, linden, paardenkastanjes en treurwilgen gaat onder de Wet natuurbescherming niet meer op.

Meldingsplicht

Wanneer een boseigenaar voornemens is om een houtopstand die onder de Wet Natuurbescherming valt, te gaan vellen dan moet hij dit voornemen minstens een maand van tevoren melden bij Gedeputeerde Staten van de betreffende Provincie. Het niet melden van de kap is een economisch delict en kan leiden tot een hoge boete. Dunning hoeft niet te worden gemeld maar kappen ten behoeve van paden, receptie en parkeerplaatsen is geen dunning. De boseigenaar dient er wel bedacht op te zijn dat afhankelijk van de APV van de betreffende gemeente, een omgevingsvergunning voor de activiteit vellen voorgeschreven kan zijn, ongeacht of het bos wel of niet onder de Wet natuurbescherming valt. Het kan dus zo zijn dat naast een verplichte melding ook een omgevingsvergunning vellen voorgeschreven is. Het voornemen om die dubbele bescherming weg te nemen is voorlopig nog niet uitgevoerd.

Herplantplicht

De eigenaar van grond waarop een houtopstand is geveld, of op andere wijze teniet is gegaan, is verplicht binnen drie jaar te herplanten. Het is niet van belang hoe het bos is ontstaan of in welke staat het verkeerde. Wanneer de herplant niet aanslaat, moet binnen drie jaar daarna de herplant worden vervangen. Ook het niet voldoen aan de herplantplicht is een economisch delict. Het is soms mogelijk om herplant te laten plaatsvinden op een andere locatie dan waar het bos stond. Dat wordt compensatie genoemd. Onder de Wet natuurbescherming is de herplantplicht vervallen voor het vellen van een houtopstand in verband met realisatie of instandhouding van van een Natura 2000-doel.

Natuurbeheerplan Provincie Gelderland

Relevante gedeeltes van het Natuurbeheerplan Provincie Gelderland zijn al besproken, wij willen hier volstaan met het verwijzen naar de website waar het volledige plan gelezen kan worden:

https://www.gelderland.nl/bestanden/Gelderland/Natuur/DOC_NBP2022_ontwerp.pdf

Gemeente Lochem Bestemmingsplan Buitengebied

Op Landgoed De Dassenburcht is het Bestemmingsplan Buitengebied van de Gemeente Lochem van toepassing. Download als pdf file:

<http://www.wrij.nl>

Het Natuurbeheerplan Landgoed De Dassenburcht is ontwikkeld en samengesteld door:

Sylvanus, natuurbeheer, advies en educatie

info@sylvanus.nl

www.sylvanus.nl

